



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

753. An, & qualiter committatur simonia confidentialis in resignatione, & provisione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

quod quis acquirit non in beneficio, sed ad beneficium per praesentationem, adeoque non potest pro temporali dimitti, seu renunciari. Azor. *loc. cit.* Idque etiam non transferatur dictum jus, seu expectativa in alium.

2. Unde jam à potiore inferitur, idem esse de renunciatione juris ad beneficium acquisitum per electionem, vel praesentationem, eum simili modo fieri simoniacum; cum jus illud magis proprie sit jus ad beneficium, quam illud acquisitum vi expectativæ ad beneficium necdum vacans. Subjungit tamen Azor, non esse simoniam, si quis renunciet istiusmodi literis seu expectativæ eo pacto, ut sibi beneficium Ecclesiasticum (intellige distinctum ab eo, ad quod expectativam habet) detur, eò quòd sit quaedam permutatio rei spiritualis cum re spirituali; quamvis etiam addat Azor, id tamen locum habet, si fiat auctoritate Superioris.

3. Inferitur quoque inde, non posse sine simonia duos permutare sua jura, quæ habent ad beneficia diversa, v. g. dum unus resignat praesentationem suam ea lege, ut alter cedat sibi praesentationem suam, aut expectativam. Neque etiam posse fieri hujusmodi permutationem auctoritate Ordinarii, cum hæc jura sint personalia, tradit Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 9.* ex Abb. *in c. cum olim, de rer. permut. à n. 4.* quinimo et si patronus consensisset, ut praesentatus ab ipso in alium praesentationem suam resignet, & similiter ille alius obtinisset à Papa facultatem transferendi suam expectativam, adhuc non posse fieri ex consensu Ordinarii hanc permutationem; eò quòd Ordinarius solum habeat potestatem ad admittendas permutationes beneficiorum, non verò electionum, aut praesentationum ad beneficia, tanquam probabilius. & cum communi, ut ait, tuctur Castrop. *loc. cit.* citans pro hoc Garciam, *p. 11. c. 4. n. 17.* Azor *p. 2. l. 7. c. 29. q. 22.* Parif. *l. 2. q. 23. n. 15.* Zerol. *p. 2. v. renunc. §. 1.* Delph. *de jurep. l. 2. q. 21. n. 165.* contra Suar. *l. 4. de simon. c. 31. n. 19.* Less. *de just. l. 2. c. 34. n. 199.* Gamb. *in rubric. de rer. permut. in c. n. 8.*

Quaestio 753. An, & qualiter committatur simonia confidentialis in resignatione, & provisione beneficiorum?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de privatione beneficiorum ob simoniam, Primò hanc speciem simoniae ab aliis distinctam, seu dictam à spe & fiducia, quæ ei subest, jure humano inducta, & à summis Pontificibus Pio IV. & V. reservata, damnata & reprobata committitur, dum quis alicui procurat beneficium Ecclesiasticum, resignando illud in favorem illius, vel etiam praesentando, eligendo, postulando, instituendo, confirmando, conferendo, vel in Commendam dando cum certa confidentia, id est, cum pacto expresse, vel tacito, ut is, cui procuratur idem beneficium, post aliquod tempus elapsum ipsimet cedenti, instituenti, confirmanti, conferenti, &c. vel alteri resignet, vel pensionem ex eo, aut fructus præster, ut constat ex Bulla Pii IV. incipiente: *Romanum Pontificem*: & Pii V. incipiente: *Intolerabilis*. Pirh. *ad rit. de simon. n. 112.*

2. Respondeo secundò: Committitur hæc simonia confidentialis in omnibus beneficiis cujuscunque qualitatis, seu ordinis. Sive materia hujus

simoniae est beneficium Ecclesiasticum. Castrop. *de simon. d. 3. p. 18. n. 1.* Less. *de just. l. 2. c. 35. n. 96.* Pirh. *loc. cit.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 43. n. 4.* Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 8. n. 74.* Item in solis beneficiis AA. iidem. Adeoque pensio, & quidquid aliud sub nomine beneficii proprie non comprehensum, etiam si resignetur, conferatur, provideatur cum accessu, regressu, vel alio quovis modo, aut pacto illicito & simoniaco, non est materia hujus simoniae, nec prohibetur, aut puniatur in dictis Constitutionibus. Castrop. Pirh. Suar. &c. *ll. cit.*

3. Respondeo tertio: Committitur hæc simonia per actiones resignationis, collationis, praesentationis, institutionis, electionis, postulationis, confirmationis, & cujuscunque provisionis, & acceptationis beneficiorum, cum pacto tacito vel expresse illam confidentiam accedendi, regrediendi, ingrediendi, ad idem beneficium, aut percipiendi ex eo fructus, aut pensionem includente. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

4. Non autem committitur in permutationibus beneficiorum à compermutantibus, etiam si eadem pacta interveniant, sive etiam si permittent aliqui inter se beneficia cum pacto dissolvendi permutationem, & regrediendi vel accedendi ad priora beneficia, vel resignandi illa aliis, aut solvendi ex his fructus, aut pensionem; eò quòd, ubi dictæ Bullæ Pontificum loquuntur de resignationibus, loquantur de resignationibus, & cessionibus proprie talibus, seu factis simpliciter in favorem tertij, non verò de his, quæ fiunt permutationis gratiâ, utpote quæ proprie non dicuntur cessiones & resignationes; et si à parte rei duplex in permutatione interveniat resignatio; adeoque ad eas dicta prohibito, & pena non sit extendenda. Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans Suar. *ubi ante n. 11.* Pirh. citans insuper Nav. *l. 5. conf. 77. de simon. & Laym. ubi ante n. 75.* Dixi tamen à permutantibus; nam Episcopum, & quemcunque alium admittentem permutationem talem, seu permutationis causâ conferentem illa beneficia sub iisdem confidentiis committere simoniam confidentialem, seu dictis Bullis prohibitam & punitam, eò quòd earum verba quò ad collatores sunt valde universalia, tradunt Castrop. & Pirh. *ll. cit.* qui tamen posterior magis expresse sentire id videtur, si talis collator, seu admittens permutationem ipse pacisceretur cum permutantibus de parte fructuorum, aut pensione præstanda, vel etiam beneficio illo resignando sibi, aut consanguineo, vel amico suo.

5. Neque etiam ad hanc simoniam committendam sufficere, quòd fiat resignatio cum intentione manifesta obligandi resignatarium, ut in favorem resignantis vel ejus nepotis beneficium iterum resignet, aut pensionem solvat, sed insuper requiri expresse aut tacite pactum hujus obligationis, probabilem sententiam esse dicit Castrop. *loc. cit. n. 3.* & ita sentire Nav. *c. 23. n. 100. §. 6.* Suar. *l. 4. de simon. c. 43. n. 12.* Less. *loc. cit. n. 95. & 96.* & Azor. *p. 2. l. 7. c. 27. q. 6.* qui tamen duo posteriores id non dicunt; imò Lessius prorsus contrarium asserit hisce expressis: *dico, si resignes, vel alio modo procures alicui beneficium, confidens, ipsum aliquando illud nepoti, vel amico tuo resignaturum, si nullam ei obligationem imponere intendas, non erit simonia, quia nullum intervenit pactum &c.* Azor verò longè diversum quid dicit: nempe, si resignem meum beneficium apud Ordinarium simpliciter quidem, eà tamen intentione

tionem sive voluntate, ut nepoti meo detur, communior opinio est, non esse simoniam, quia nulla est conditio expressa vel tacita, ut meo nepoti conferatur. Subjungit tamen & ipse Castrop. *loc. cit. n. 4.* citans pro hoc Garc. *p. 11. c. 3. à n. 184.* Paris. *de confid. q. 26. n. 29. & 40.* Suar. *to. 5. de cens. d. 22. f. 6. n. 15. & 16.* esse probabilius resignantem eà intentione (intellige, ut expressè addit, manifestatà recipienti beneficium, cum absque eam manifestatone solum sit simonia mentalis, quæ panis ecclesiasticis non subjacet juxta *c. fin. de Simon.*) ut Resignatarius maneat obligatus resignare iterum in favorem sui, vel nepotis sui beneficium, vel pensionem solvere, committere hanc simoniam confidentialem, cum Pius V. expressè dicat: *si quis beneficium quaecumque ex resignatione cujuscunque simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu vel accessu, etiam solà dimittentis intentione* (intellige, non solum intendentis & sperantis, sed & obligare intendentis Resignatarii) *receperit, &c. hac confidentia censatur, & subdat: in quovis horum casuum confidentia pravitas sit contracta, licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admissam.*

6. Respondeo quartò: quod in hac simonia rationem pretii habere, aut loco pretii intervenire potest, est, ut idem beneficium resignatur, conferatur, &c. renuncianti, conferenti, instituenti, &c. vel alteri reddendum sit, aut pensio, aut pars fructuum præstanda. Ita ut, si de aliis rebus, etiam merè temporalibus, aut spiritualibus reddendis, cedendis, etiam cum certa confidentia & facto conventio fiat, v.g. de resignando alio beneficio, de pensione ex alio beneficio, præstanda, sive dando alio temporali, aut spirituali, non committatur confidentialis simonia, sed simonia communis, Pirh. *loc. cit.* Ac proinde jam non nisi quinque modis committitur per dictas actiones hac simonia, nempe paciscendo de reservatione fructuum, de præstanda pensione, de reservatione accessus (dum v.g. resignans cupiens obvenire beneficium suum Titio; quia tamen is obætatem incapax illius est, resignat illud Cajo eà lege, ut cessante impedimento illud obtineat, seu ad illud accedat Titius) regressus, (dum beneficium à se possessum resignat quis Titio, eà lege, ut hoc Resignatario præmoriante, vel eo cedente resignans jus pristinum in eo recipiat) ingressus, dum quis beneficium sibi collatum, & à se acceptum, nondum autem possessum, resignat eà lege, ut Resignatario præmoriante vel cedente, resignans illius possessionem ingredi valeat: dum nimirum hæc omnia fiunt sine expressa Papæ licentia. Pirh. *loc. cit. n. 11. 4.* Porro, cum Pius V. in Bulla sua loquens de beneficio ipso, dicat, sufficere ad hanc simoniam incurrendam, ut tibi, vel alii jus recuperandi reserves: loquens verò de pensione, aut fructibus beneficii, dicat, esse simoniam confidentialem, si beneficii fructus, aut eorum partem alii, vel aliis reserves, hinc, inquam, simoniam confidentialem non esse, si resignans vel collator sibi reserve dictos fructus, aut pensionem, secus, si alteri, censent Nav. *conf. 33. n. 4. & conf. 76. n. 6. de Simon.* Ugoi, *Tab. 1. c. 22. §. 1. n. 8.* Menoch. *de arb. centur. 6. casu 566. n. 8.* citati à Castrop. *loc. cit. n. 5.* Item tene: Lessius *loc. cit. n. 97.* et si dicat, oppositum esse valde quoque probabile. Hoc ipsum oppositum tanquam probabilis tueretur Castrop. *loc. cit. n. 6.* citans pro se Suar. ubi supra *n. 7.* Garciam *p. 11. c. 3. n. 194.* De panis, & probatione hujus simoniæ confidentialis, uti & simoniæ

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

communis, fusè dictum supra, ubi de vacatione seu privatione beneficii hinc orta.

Quæstio 754. An, & qualiter simonia commissa in resignatione præjudicet resignanti: aut etiam commissa ab uno ex transigentibus noceat alteri eam ignorantii?

1. Respondeo ad primum: resignatio simoniacè facta tenet in præjudicium resignantis, & consequenter et si ipso jure nulla, abdicatur tamen per eam, vel potius amittitur jus à resignante, nec datur illi regressus, sed beneficium tanquam vacans à tertio impetrari potest. Tond. *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 7. n. 12. & 13.* citans Boerium *de off. 117. n. 4. & c.* Contra Rebut. in *pr. p. 3. c. 1. de mod. amit. benef. n. 35. & 36.*

2. Respondeo ad secundum: simonia commissa ab uno ex transigentibus, alteri, vel aliis, qui non deliquerunt, nocere nequit. Tond. *qq. benef. p. 1. c. 39. n. 3.* juxta *c. sicut. de Simon.*

Quæstio 755. An, & qualiter, & cui restituendum pretium temporalis, receptum pro resignatione beneficii.

1. Respondeo primo: Temporale quid acceptum pro conferendo (idem est de resignando, præstando, eligendo, confirmando &c.) beneficio, seu alio quovis spirituali, non securà collatione, resignatione, &c. beneficii, jure naturæ restituendum ait ei, à quo acceptum, quia deest titulus illud retinendi, dum id, pro quo datum, non præstat; & nullo jure cavetur, id alteri reddi, aut in alios usus convertendum. Less. *de just. l. 2. c. 35. n. 170.* citans Sor. *de just. l. 5. q. 8. a. 1.* Cajetan. in *sum. v. simonia. c. 3.* Castrop. *de Simon. d. 3. p. 26. n. 3.* citans insuper Suar. *l. 4. de Simon. c. 59. n. 2.* contra Covar. apud Less. quatenus is vult restituendum in usus pios. Non potest tamen à dante repeti propter turpitudinem admissam. Castrop. *loc. cit.* citans Covar. *ad regulam peccatum. p. 2. §. 2. n. 7.* quem Lessius ait, probare solum, non posse illud repeti in foro externo.

2. Respondeo secundò: Qui recepit pretium temporale pro resignatione beneficii subsecurà resignatione, & vi illius obtento beneficio, & sic completà utrimque simonià, non tenetur jure naturali, aut divino ad restitutionem dicti pretii temporalis. Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult.* Pirh. *ad tit. de Simon. n. 178.* Less. *loc. cit. n. 158.* citantes Suar. *l. 4. de Simon. c. 59. n. 35. & 37.* & loquentes expressè de venditione, quæ quis venderet & extraderet beneficium Ecclesiasticum. Ratio est, quòd, qui pretium accipit pro re spirituali simoniacè quidem, sed non injustè, seu non peccando contra justitiam, non tenetur ad restitutionem jure naturali aut divino; cum onus restituendi ex jure naturali non fundetur nisi in læsa justitia commutativa, seu læso jure stricto alterius. Sed qui vendit rem suam spiritualem habentem annexum commodum temporale, adeoque qui resignat pro pretio, seu vendit beneficium suum, seu in quo jus habebat, nullam committit injustitiam, siquidem dimissio commoditatis illius temporalis percipiendi fructus, quæ se talis vendens, seu resignans privat in gratiam alterius, pretio justo æstimabilis & compensabilis est; cum nemo in Titium jus habeat, ut teneatur damna gratis subire, Titius resignans non facit Cajo resignatario injuriam exigendo compensationem,

I i

et si